

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Inżynieria oprogramowania [S1S1E>IOP]

Przedmiot

Kierunek studiów

Sztuczna inteligencja/Artificial Intelligence

Rok/Semestr

2/4

Studia w zakresie (specjalność)

–

Profil studiów

ogólnoakademicki

Poziom studiów

pierwszego stopnia

Język oferowanego przedmiotu

angielski

Forma studiów

stacjonarne

Wymagalność

obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład

30

Laboratorium

30

Inne

0

Ćwiczenia

0

Projekty/seminaria

0

Liczba punktów ECTS

4,00

Koordynatorzy

dr hab. inż. Mirosław Ochodek prof. PP
miroslaw.ochodek@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

Student rozpoczynający ten przedmiot powinien posiadać podstawową wiedzę z podstaw programowania, narzędzi informatyki, algorytmów i struktur danych, programowania obiektowego, architektury systemów komputerowych, systemów baz danych. Ponadto powinien posiadać umiejętność rozwiązywania podstawowych problemów z zakresu programowania oraz umiejętność pozyskiwania informacji ze wskazanych źródeł.

Cel przedmiotu

1) Przekazanie studentom podstawowej wiedzy z inżynierii oprogramowania, w zakresie organizacji przebiegu przedsięwzięcia programistycznego, określania wymagań, modelowania systemów, projektowania oprogramowania, zapewniania jakości (w tym testowania oprogramowania), narzędzi wspomagających wytwarzanie oprogramowania (w tym narzędzi zarządzania wersjami). 2) Rozwijanie u studentów umiejętności rozwiązywania prostych problemów z zakresu projektowania, budowy i testowania oprogramowania, wykorzystania narzędzi wspomagających wytwarzanie oprogramowania, modyfikowania u wykorzystania komponentów programistycznych. 3) Kształtowanie u studentów umiejętności efektywnej pracy jako analityk/projektant/programista w zespole programistycznym pracującym zgodnie z klasycznymi lub zwinnymi (Agile) metodami.

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

1. Ma podstawową wiedzę w zakresie zarządzania projektami informatycznymi.
2. Ma podstawową wiedzę w zakresie inżynierii wymagań (wymagania funkcjonalne, przypadki użycia, wymagania pozafunkcjonalne).
3. Ma podstawową wiedzę w zakresie modelowania i projektowania oprogramowania.
4. Ma podstawową wiedzę w zakresie metod weryfikacji i walidacji oprogramowania.

Umiejętności:

1. Potrafi uczestniczyć w spotkaniach projektowych w metodyce Scrum w roli członka zespołu deweloperskiego (Sprint Planning, Daily Scrum, Sprint Review i Sprint Retrospective).
2. Potrafi specyfikować wymagania funkcjonalne i pozafunkcjonalne.
3. Potrafi tworzyć modele obiektowe w notacji UML (model klas, maszyny stanowej, sekwencji).
4. Potrafi tworzyć przypadki testowe i dokonywać ich automatyzacji (testy jednostkowe, testy akceptacyjne oraz testy wydajnościowe).

Kompetencje społeczne:

1. Ma świadomość tego, że narzędzia oraz biblioteki programistyczne podlegają ciągłym i częstym zmianom (np. na podstawie zmian w bibliotece JUnit, czy narzędzi do zarządzania wersjami).
2. Zna przykłady i rozumie przyczyny wadliwie działających systemów informatycznych, które doprowadziły do poważnych strat finansowych, społecznych lub też do poważnej utraty zdrowia, a nawet życia.
3. potrafi identyfikować rzeczywiste problemy o znaczeniu komercyjnym, które można rozwiązać poprzez implementacje i wdrożenie systemów informatycznych.

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Ocena formująca:

- a) w zakresie wykładów: na podstawie odpowiedzi na pytania oraz udział w quizach w trakcie zajęć wykładowych
- b) w zakresie laboratorium: na podstawie oceny bieżącego postępu realizacji zadań w trakcie laboratorium

Ocena podsumowująca:

W zakresie oceny efektów kształcenia dotyczących nabytych umiejętności oraz kompetencji społecznych (głównie ocena z zajęć laboratoryjnych):

a) w zależności od stopnia realizacji zadań na poszczególnych zajęciach laboratoryjnych student może otrzymać 0 albo 10 punktów. Student nieobecny na zajęciach może odrobić zajęcia w innym terminie lub za zgodą prowadzącego wykonać zadania w domu. Każdy student może uzyskać łącznie od 0 do 120 punktów.

b) w trakcie semestru studenci realizują projekt grupowy (3-5 osób) według zaleceń metodyki Scrum. Projekt składa się z dwóch sprintów (iteracji). W każdym sprincie zespół może uzyskać od 0 do $n \cdot 100$ (gdzie n jest liczbą osób w zespole) punktów w zależności od stopnia realizacji zadań. Każdy z członków zespołu może otrzymać maksymalnie 100 punktów za sprint co daje łącznie maksymalnie 200 punktów. Na podstawie sumy uzyskanych punktów wyznaczona zostaje ocena końcowa według następujący progów:

- ≥ 280 - 5,0
- $< 250, 280$ - 4,5
- $< 220, 250$ - 4,0
- $< 190, 220$ - 3,5
- $< 160, 190$ - 3,0
- mniej niż 160 - 2,0

W zakresie efektów kształcenia dotyczących nabytej wiedzy:

- a) w trakcie wykładów studenci rozwiązują quizy oraz krótkie zadania o charakterze problemowym lub biorą udział w quizie. Za dostarczenie akceptowalnego rozwiązania (w zależności od jego formy i charakteru) student otrzymuje 1%.
- b) test wyboru obejmujący 25 pytań jednokrotnego wyboru (jedna prawidłowa odpowiedź) lub pytań z możliwie jedną lub wieloma poprawnymi odpowiedziami (typ pytania jest jawnie wskazany w teście). Za udzielenie poprawnej odpowiedzi na pytanie student otrzymuje 1 punkt. Punkty przeliczane są na skalę

procentową.

Na podstawie uzyskanych punktów procentowych (z testu wyborów oraz w trakcie wykładu) wyznaczana jest ocena końcowa według skali:

- >= 90% - 5,0
- <80%, 90%) - 4,5
- <70%, 80%) - 4,0
- <60%, 70%) - 3,5
- <50%, 60%) - 3,0
- mniej niż 50% - 2,0

Treści programowe

Program przedmiotu obejmuje następujące zagadnienia:

- Wprowadzenie w tym znaczenie i rola wytwarzania oprogramowania we współczesnym świecie, wizja projektu informatycznego, konsekwencje błędów w oprogramowaniu, zakres tematyczny inżynierii oprogramowania
- Zarządzanie konfiguracją oprogramowania (w tym systemy zarządzania wersjami - Git i Subversion, narzędzia automatycznego budowania oprogramowania - Apache Ant oraz Apache Maven, praktyki ciągłej integracji, oraz podstawy zarządzania wersjami środowiska uruchomieniowego i konteneryzacji aplikacji)
- Wymagania funkcjonalne (w tym przypadki użycia)
- Wymagania pozafunkcjonalne (w tym norma ISO 25010)
- Modelowanie i analiza oprogramowania (w tym notacja UML)
- Projektowanie oprogramowania (w tym wzorce projektowe)
- Architektura oprogramowania
- Metodyki zarządzania projektami (Scrum oraz PRINCE2)
- Zarządzanie jakością oprogramowania (m.in. pomiar w procesie wytwarzania oprogramowania)
- Testowanie oprogramowania (jednostkowe, integracyjne, akceptacyjne, pozafunkcjonalne)

Program zajęć laboratoryjnych obejmuje następujące zagadnienia:

- Ocena ryzyka w projektach informatycznych
- Narzędzia zarządzania konfiguracją oprogramowania, np. Git, Apache Ant, Apache Maven
- Dokumentowanie wymagań funkcjonalnych z wykorzystaniem metody przypadków użycia
- Dokumentowanie wymagań pozafunkcjonalnych
- Modelowanie systemów w notacji UML
- Projektowanie oprogramowania z wykorzystaniem wzorców projektowych
- Testowanie oprogramowania, w tym testy jednostkowe i wydajnościowe
- Praktyczna realizacja mini-projektu według zaleceń metodyki Scrum.

Tematyka zajęć

Program wykładu obejmuje następujące zagadnienia:

Wprowadzenie do inżynierii oprogramowania oraz ciągła integracja (CI)
Zarządzanie konfiguracją oprogramowania (Git)
Wymagania funkcjonalne w projektach informatycznych
Wymagania pozafunkcjonalne
Modelowanie oprogramowania (notacja UML)
Metodyki zarządzania projektami
Wzorce projektowe
Testy jednostkowe i integracyjne
Architektura oprogramowania
Testy akceptacyjne
Testy pozafunkcjonalne
Pomiar jakości kodu
Planowanie projektów informatycznych
Wprowadzenie do DevOps

Program laboratorium obejmuje następujące zagadnienia:

Zajęcia wprowadzające oraz zarządzanie ryzykiem w projektach informatycznych

Środowiska programistyczne (IDE) i dokumentacja techniczna kodu
 Budowanie oprogramowania i ciągła integracja - narzędzia do budowania oprogramowania (Apache Ant, Apache Maven) oraz usługa ciągłej integracji (GitHub Actions)
 System zarządzania wersjami Git oraz usługa hostingu repozytoriów GitHub
 Wymagania funkcjonalne - definiowanie wymagań w postaci przypadków użycia
 Modelowanie systemów w notacji UML - diagramy klas i sekwencji
 Wzorce projektowe - identyfikacja wzorców w bibliotece standardowej języka Java oraz refaktoryzacja kodu
 Realizacja miniprojektu według metodyki Scrum - dwa sprinty z wykorzystaniem poznanych metod i narzędzi
 Testowanie jednostkowe z wykorzystaniem JUnit i Mockito
 Testowanie akceptacyjne - testy manualne oraz automatyzacja z użyciem Selenium
 Testowanie wydajnościowe z wykorzystaniem JMeter

Metody dydaktyczne

Mini-projekt realizowany jest według autorskiej metody opisanej w poniższym artykule:
 Ochodek, Mirosław. "A Scrum-Centric Framework for Organizing Software Engineering Academic Courses." In Towards a Synergistic Combination of Research and Practice in Software Engineering, pp. 207-220. Springer, Cham, 2018.

Pozostałe metody dydaktyczne obejmują:

- wykład: prezentacja multimedialna, prezentacja ilustrowana przykładami podawanymi na tablicy, rozwiązywanie zadań, studium przypadków.
- ćwiczenia laboratoryjne: rozwiązywanie zadań, ćwiczenia praktyczne, dyskusja, praca w zespole, pokaz multimedialny, warsztaty, demonstracja.

Literatura

Podstawowa

- I. Sommerville, Software Engineering, 9th ed., Pearson Educatin, 2011.
- K. Schwaber, J. Sutherland, The Scrum Guide, <http://www.scrumguides.org>, (dostępny online), 2020.

Uzupełniająca

- Ochodek, Mirosław, J. Nawrocki, and K. Kwarciak. Simplifying effort estimation based on Use Case Points. Information and Software Technology 53.3 (2011): 200-213.
- Kopczyńska, Sylwia, Jerzy Nawrocki, and Mirosław Ochodek. An Empirical Study on Catalog of Non-functional Requirement Templates: Usefulness and Maintenance Issues. Information and Software Technology (2018).
- Nawrocki, Jerzy, et al. Agile requirements engineering: A research perspective. International Conference on Current Trends in Theory and Practice of Informatics. Springer, Cham, 2014.

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	100	4,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	60	2,50
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	40	1,50